

Una trobada amb les assignatures pendents

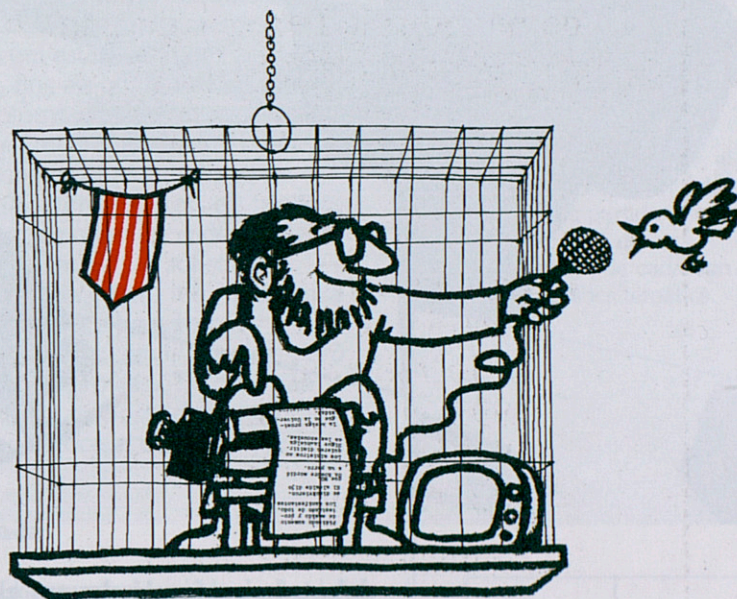
El mes d'abril hi haurà ocasió de debatre l'actuació professional en un marc de grans canvis

—Antoni Ribas—

Secretari del Col·legi de Periodistes de Catalunya

El 1978 va fer-se el primer Congrés de Periodistes Catalans. Llavors es vivia el pic de la transició i en la convocatòria del congrés es deia clarament: "Avui més que mai, en un moment de canvi polític i de transformacions socials, es fa d'una urgència inexcusable revisar a fons tots els problemes que ens afecten". I es citaven la relació laboral amb les empreses, la clàusula de consciència, la formació i titulació, el redreçament de la premsa a Catalunya —especialment l'escripta en català—, la premsa comarcal, la ràdio i televisió —qualificades d'impressionants instruments—, i l'orientació que havia de prendre una acció de govern a favor dels mitjans informatius en el marc de l'autonomia. La convocatòria també parlava del "compromís" dels periodistes "amb la societat catalana d'acord amb les

Cesc

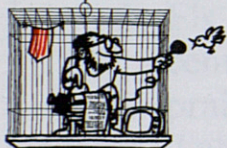
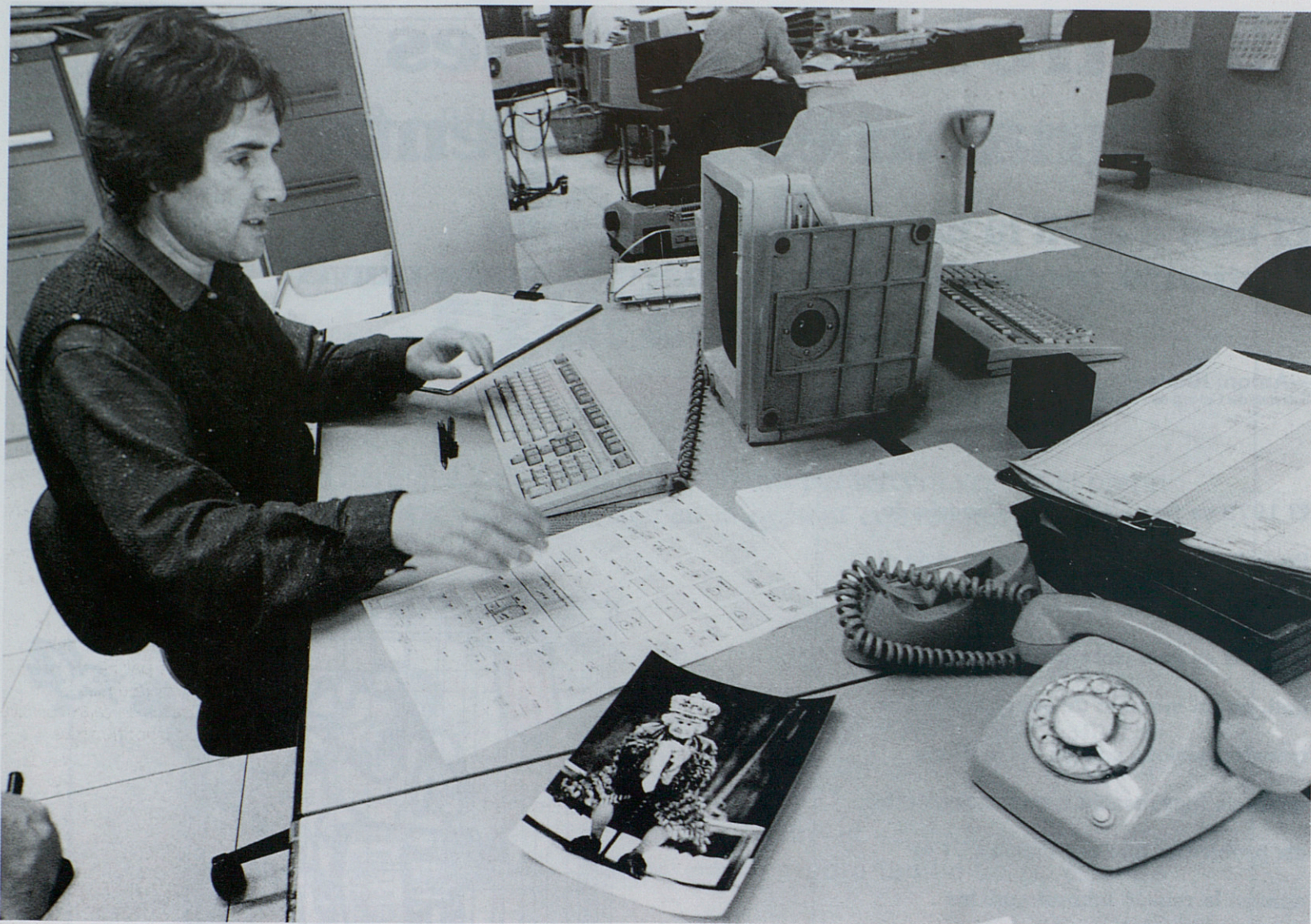

exigències de veritat, justícia i llibertat". El congrés es convocava, doncs, amb un sentit global. No tenia cap tema que concretés l'àmbit dels problemes i la primera finalitat era la de trobar-se la professió amb ella mateixa i parlar. Ara, 14 anys després, convoquem el Segon Congrés de Periodistes Catalans. I concretem la trobada amb un objectiu de

Dibuix que Cesc va realitzar per al cartell del Primer Congrés de Periodistes Catalans.

Catorze anys després, es tornarà a reflexionar sobre l'activitat professional.

—Sobre el treball de mitjancer entre el fet informatiu i el receptor, hi planen totes les influències—

**congrés de
periodistes catalans**

Barcelona 17/18/19 febrer 1978

debat: la professió davant els canvis professionals. Però l'objectiu genèric és el mateix de fa 14 anys: trobar-nos per discutir i debatre, i si és possible, establir unes conclusions que puguin ser alhora pedra de toc per a la mateixa professió i bandera de reclamació.

.....

El Segon Congrés es convoca perquè, en presentar-se els programes de les candidatures a les eleccions que fa un any van fer-se al Col·legi de Periodistes, va anunciar-se. Però va ser un punt d'un programa perquè va auscultar-se que la professió volia fer un congrés i que calia

tornar-se a trobar per parlar i relançar objectius globals de la professió. I el tema general de debat surt gairebé sol, a les primeres converses per posar en marxa una maquinària grossa com és un congrés, perquè en aquests 14 anys els canvis professionals han estat en el primer pla de la "nostra" actualitat.

Canvis tecnològics i empresarials

El tecnològic potser és el canvi que ressalta més en tot el panorama. Ni plom ni linotips, ni màquines d'escriure, ni quartilles, ni goma per enganxar els teletips a les redaccions de la premsa escrita. Ordinadors, maquetació computaritzada, pantalla i impressora làser. I no diguem els canvis en el món de suport electrònic: la ràdio i la televisió. De l'incipient vídeo-baluerna a les transmissions en directe via satèl·lit. I de les rudimentàries unitats mòbils a la connexió ràpida.

—En 14 anys, han desaparegut venerables empreses d'informació i n'han aparegut de noves—

El món empresarial també ha canviat. En 14 anys, han desaparegut venerables empreses de comunicació i n'han aparegut de noves. I el món inversor en mitjans de comunicació encara es mou amb molta pressa orientant-se cap a les empreses multimèdia, cap a la presència del capital d'altres països i cap a un rendiment important de les inversions efectuades.

Canvis polítics i legislatius

En el pla socio-polític, en 14 anys s'ha consolidat la democràcia que al 1978 encara era incipient i exigia de tots els demòcrates —periodistes o no— una actitud molt atenta i combativa per afermar-la. El 1978 només s'havien fet unes eleccions i s'estava en camí de discutir la Constitució, l'Estatut i tot l'entramat legal nou que calia. Però pel que fa als mitjans d'informació, aquest entramat legal ha quedat a mig fer. La llei Fraga és encara en vigor, només "depurada" de tot allò que era dictatorial. Però ni clàusula de consciència ni secret professional, que des de Barcelona va reivindicar-se i va aconseguir-se incloure a la Constitució. Però el més necessari, ara, és discutir què cal fer, perquè hi ha diverses visions de com concretar en un text legal aquestes dues reivindicacions tan sentides.

La democràcia ens ha possibilitat, com calia, una època de plena llibertat en l'exercici de la professió. No hi ha els obstacles de fa 14 anys, ni encara menys els de fa 18. De tant en tant, però, alguna informació ensopega amb alguna llei que comporta problemes: la del dret a l'honor i a la imatge, per exemple. O d'altres que resten somortes.

Canvis en el mercat

La democràcia ha portat, també, un ús, com calia, plural i multiforme de la llibertat i ha possibilitat l'aparició de productes informatius diversos en estils, objectius i maneres de fer professionals.

El mercat ara està estimulat per una seriosa competència. I els professionals, en molts elements i potser en els més substancials, som els qui contribuïm a aquesta competència amb els materials informatius que tractem. I aquesta mateixa empena ha fet créixer —fins i tot amb encunys propis— actuacions professionals *showmans*, *stars*, de firma cara, de grans salaris... que, com sempre, conviuen amb l'exercici de la professió pluriempleada, amb sous escassos, amb activitat anònima...

Canvis de perspectiva

I com sempre, en l'horitzó de l'exercici de la professió, la tasca d'informar, amb tots els elements necessaris de credibilitat i veracitat, del que succeeix i influeix en el viure col·lectiu. Una feina important però sempre vista amb mirades circumspectes per part de molts sectors de la societat, des dels qui estan al poder econòmic o del coneixement, fins als qui se senten agredits o oblidats per les informacions. I en aquest treball de mitjancer —de "medium"— entre el fet informatiu i el receptor hi planen totes les influències, tots els interessos, tots els tripijocs, tots els elements que poden fer esdevenir el treball manipulació barroera o sofisticada.

El 1978 sortíem d'un ghetto informatiu, ara fa anys que la campem i ens hem tornat tòpicament europeus. Els canvis operats, però, ¿com han influït en la professió? Com l'han transformada? I quina resposta demanen?

Per tot això es convoca el congrés.

Una gran trobada

La comissió impulsora, sorgida de la Junta del Col·legi, ha establert quatre ponències marc que encarrilin una part dels debats. El Congrés, però, pot ser molt més. Pot ser la gran trobada dels professionals que intercanvien els seus criteris, que exposen els seus raonaments, que formulen dubtes, que s'arrisquen a esbossar reivindicacions, que reaccionen davant la realitat sense voler esperar que aquesta els transformi imperceptiblement o els faci anar per altres camins.

El Congrés pot ser tot allò que els professionals vulguem que sigui. Plataforma d'una millor organització de professionals, punt de partida per relançar vells-nous objectius com els Estatuts de Redacció, o de Declaració de Principis Deontològics que els professionals ens autodonem, arrencada per reclamar als poders polítics legislacions necessàries... I encontre amb companys d'Europa.

I estímul, sobretot, per la sempre útil dignificació professional. ●

D'aquí a uns mesos

El segon Congrés de Periodistes Catalans se celebrarà el 1992 a Barcelona. Tots els congressistes rebran en el moment de la inscripció els textos de les ponències i comunicacions elaborats prèviament. Aquests textos es redacten en aquests moments per equips oberts —qualsevol col·legiat hi pot participar— agrupats en quatre blocs temàtics, cadascun dels quals té un coordinador. Oferim en aquest número de *Capçalera* una informació global sobre els objectius del Congrés, una valoració històrica del que va ser el primer Congrés de Periodistes Catalans, el 1978, i un resum dels punts de partida per a l'elaboració de les ponències de cadascun dels quatre blocs temàtics.

—El capital inversor es mou ràpidament orientant-se cap a les empreses multimèdia i multinacionals—